

Observatii asupra conditiilor din piata forteii de munca din Eurozone

Am adunat mai jos cateva fapte, valori numerice si declaratii cu privire la evolutia pietei forteii de munca din Europa si estimari pentru urmatoarele trimestre. In presa, fie cea economica, fie cea de larga audienta, se spun si se scriu multe lucruri despre "criza". Este util totusi sa pastram contactul cu valorile numerice ale indicatorilor economici si sa incadram informatiile in context pentru o mai buna intelegere a realitatii "macro".

Am avut in vedere doua intrebari mai importante, enuntate mai jos, pentru a stabili relatiile dintre somajul / angajarile din Europa si celelalte doua masuri importante ale activitatii economice: cresterea GDP (produsul intern brut) si rata inflatiei.

- Care sunt implicatiile evolutiei recente a economiei din Eurozone asupra pietei muncii din aceasta regiune ?
 - Care sunt efectele evolutiei actuale a somajului asupra inflatiei ?
-

Condițiile economice din zona euro s-au deteriorat semnificativ în ultimele luni. Acest lucru este bine evidențiat de măsura cea mai cuprinzătoare a economiei: produsul intern brut (GDP – gross domestic product), care a scăzut cu 0,2% în trimestrul al treilea (Q3: -0,2% qoq) după o altă scădere, tot de 0,2%, în trimestrul doi, Conform definiției de manual, putem spune că zona euro este în recesiune.

În plus, datele macroeconomice care prefigurează valoarea pentru GDP în trimestrul patru indică o continuare a contractiei în ultima parte a anului: comenzile pentru industrie sunt în scădere abruptă, indicele sintetizat de către Comisia

Europeana pentru “production expectations” ajungând la un minim al ultimilor 15 ani.

Intențiile de angajare ale firmelor europene, măsurate prin “employment expectations”, sunt foarte bine corelate cu aceste așteptări de producție, companiile reducând costurile variabile în funcțiile de nevoile și constrangerile impuse de ritmul comenzilor. Ori cererea înregistrează o scădere în toate cele trei mari economii ale lumii: SUA, Eurozone și Japonia. Ne putem aștepta la un trend crescător pentru nivelul general al somajului în zona euro care se poate dura tot anul 2009 și se poate extinde și în 2010.

Pe graficul de mai jos se poate observa, în contextul ultimilor 19 ani, relația dintre așteptările de producție (linia albastră) și cele de angajare (linia roșie), măsurate la nivelul firmelor din comunitatea economică europeană:

Sursa: **Bloomberg**

Iată câteva măsuri luate de mari companii europene în ultima perioadă ca răspuns la înrăutățirea condițiilor economice generale:

Renault:

Michel Gornet, președintele responsabil pentru producție și logistică al Renault, a declarat reporterilor pe 18 noiembrie că se va ajunge în curând la limita reducerilor de producție și că se vor impune noi măsuri comerciale pentru a se reduce stocurile de mașini: “Dacă urmăriți calendarul, sunt deja de ajuns de multe fabrici închise în luna decembrie” (suspendări de producție: trei săptămâni la Dacia Pitesti, două săptămâni jumătate la fabrica de la Flins în Franța, circa două săptămâni la fabricile din Spania).

În luna octombrie vânzarile de mașini din zona euro au scăzut cu 15%, iar cele ale companiei Renault au scăzut cu 19% deoarece agravarea crizei imobiliare din Spania, Italia și Marea Britanie a accentuat erodarea puterii de cumpărare a

consumatorilor din aceste țări, descurajându-i să mai facă achiziții de valoare, precum automobile.

Mai mult, spune Gornet, “declinul este peste tot. În condițiile în care este puțin spațiu de manevră la nivelul producției, efortul de reducere al stocurilor trebuie să vină în prezent din partea comercială a companiei, cu stimulente inteligente pentru vânzări. “ În luna iulie, Renault a anunțat planuri de concediere a 6.000 de angajați la uzinele din Europa și a redus cu 10% costurile non-operationale, urmărind obiectivul principal declarat de către CEO-ul companiei Renault Nissan, Carlos Ghosn: “menținerea fluxului de cash liber la nivele pozitive” (positive free cash flow).

Peugeot:

Al doilea mare producator de masini din Europa, Peugeot Citroen, intentioneaza sa reduca personalul cu 3.500 de angajati, prin plecarea voluntara: 2700 de functionari si 850 de muncitori din Franta. Motivatia este simpla: planul este un raspuns la "criza financiara si industriala care afecteaza intreaga economie, ce a dus la o scadere violenta a vanzarilor. Credeam ca reducerile de personal facute anul trecut (8.200 in Franta si 2100 in restul Europei) erau suficiente, dar criza economica a schimbat mediul in care activam"... de asemenea, Peugeot, anticipeaza pentru 2009 o scadere de 10% a vanzarilor europene de masini.

BASF:

Conform unei declaratii din 19 noiembrie, compania chimica originara din Germania, va opri temporar circa 80 de fabrici din intreaga lume, mentinand productia doar la 100 din uzinele sale ca si raspuns la "declinul masiv al cererii din partea industriilor cheie", ceea ce inseamna o reducere a capacitatii totale de productie cu circa 20-25%. Aceste ajustari vor afecta unitati ce deservec industria auto, sectorul de constructii si industria textila. De asemenea, nu este exclusa functionarea cu program redus a unora din fabricile ce raman in functiune daca cererea slaba continua.

Juergen Hambrecht, CEO al BASF: "in particular, clientii din industria auto au anulat comenzi, fara a anunta din timp acest lucru."

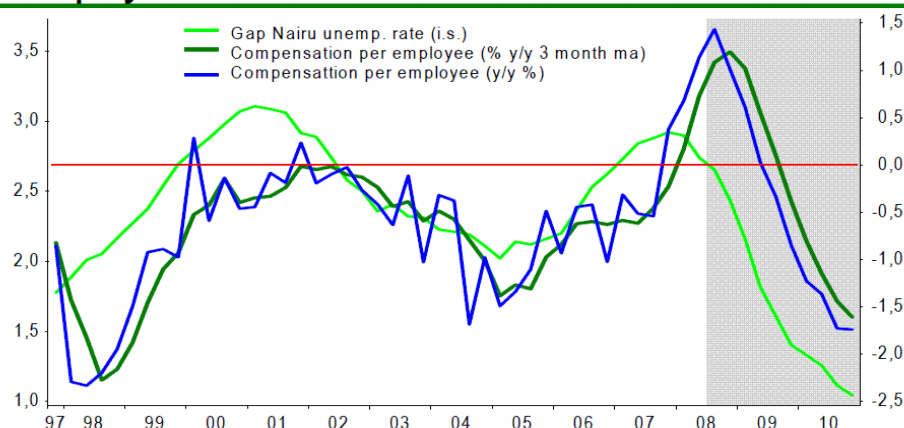
Care sunt efectele evolutiei somajului asupra inflatiei si a cresterii economice ?

Desi costurile fortei de munca au crescut relativ rapid in prima jumatate a anului (cu variatii anuale pozitive de 2,9% in Q1 si 2,8% in Q2), riscul unei spirale de tip inflationist (in care cresterea nivelului general al preturilor duce la revendicari salariale mai mari, iar aceste cresteri de venituri vor alimenta la randul lor inflatia daca nu sunt acoperite de cresteri de productivitate) s-a diminuat considerabil. In plus, cresterea ratei somajului peste nivelul "somajului natural" pe termen lung (NAIRU - non-accelerating inflation rate of unemployment) va duce in timp la o relaxare a presiunilor inflationiste, deoarece angajatii in general au o putere mai redusa de negociere a salariilor si vor accepta chiar si venituri reale mai mici intr-un climat dominat de neincrederea in stabilitatea locului de munca. Pe graficul de mai jos, linia verde deschis reprezinta diferenta dintre NAIRU si rata somajului: se considera ca, o data cu scaderea acestei variabile sub pragul de zero (NAIRU < somaj), salariile vor creste cu un ritm mai mic.

Relatia dintre nivelul salariilor si cel al inflatiei este conditionata de raportarea cresterii salariilor la evolutia productivitatii, adica trebuie sa urmarim costul unitatii de produs. Conform estimarilor BNP Paribas, presiunile inflationiste din piata fortei de munca vor continua sa persiste pana in primavara lui 2009, cand moderarea cresterilor salariale va fi mai pronuntata iar productivitatea se va relansa, dupa o perioada de slabire, specifica unei recesiuni. Slabirea productivitatii in timpul unei recesiuni se explica prin productia unei cantitati de produse sau servicii sub nivelul optim, atins prin economii de scala (impartirea costurilor fixe la un numar mai mare de unitati vandute).

Au aparut in unele stiri economice ingrijorari cu privire la pericolul deflationist: este adevarat ca pretul in scadere la energie si marfuri a dus la temperarea inflatiei, dar mai sunt inca multe clase de produse al caror pret este in crestere, ori deflatia este definita ca si "reducerea prelungita a nivelului general al preturilor".

The gap between NAIRU and the unemployment rate

Sources: OECD, Eurostat, ECB, BNP Paribas Forecasts